

Algorytmy i struktury danych – ćwiczenia 2

(2022/20230)

Zadanie 2.1

Rozważmy następujący algorytm sortowania n różnych liczb $x_1, x_2, \dots, x_n$ w porządku malejącym.

Algorytm Szymka R.

begin

$X := \{x_1, x_2, \dots, x_n\};$

Zainicjuj stos S jako pusty;

while Not Empty(X) **do**

begin

Weź dowolny element x ze zbioru X;

$X := X \setminus \{x\};$

Usuń ze stosu S wszystkie elementy większe od x i wstaw je z powrotem do zbioru X;

Umieść x na wierzchołku stosu S

end;

wypisz kolejno elementy ze stosu S

end;

Przyjmijmy, że operacjami dominującymi są operacje stosowe Top, Push, Pop.

a) Jaka jest pesymistyczna złożoność sortowania algorytmem Szymka R.?

Załóżmy teraz, że element x wybieramy losowo ze zbioru X z rozkładem jednostajnym – każdy element może zostać wylosowany z prawdopodobieństwem $1/|X|$.

b) Udowodnij, że oczekiwana liczba losowań elementu x w algorytmie wynosi $O(n^2)$.

c) Dokonaj analizy oczekiwanej liczby operacji dominujących w algorytmie Szymka R. w opisanym wyżej modelu probabilistycznym.

Zadanie 2.2

Niech n będzie dodatnią liczbą całkowitą. Dla dodatniej liczby całkowitej k powiemy, że ciąg liczb $a[1], \dots, a[n]$ jest k -dobry, jeżeli każda inwersja (i, j) , $1 \leq i < j \leq n$, spełnia $j \leq i + k$.

a) Zaproponuj asymptotycznie optymalny ze względu na porównania algorytm sortujący ciągi k -dobre. Uzasadnij asymptotyczną optymalność swojego algorytmu. Uwaga: w tym zadaniu argumentami funkcji złożoności są k i n .

b) Zaproponuj wydajny czasowo i pamięciowo algorytm, który sprawdza, czy dany ciąg liczb $a[1], \dots, a[n]$, dla zadanej dodatniej liczby całkowitej k , jest k -dobry. Uzasadnij poprawność swojego algorytmu i dokonaj analizy jego złożoności czasowej i pamięciowej.

Zadanie 2.3 (opcjonalnie)

Dana jest tablica $a[1..n]$ parami różnych elementów pochodzących ze zbioru z liniowym porządkiem. Należy posortować tablicę a rosnąco. Jedyną operacją służącą do porównywania elementów między sobą jest funkcja $ile(x, y)$, której wynikiem jest liczba całkowita k zdefiniowana tak, że

$$|k| = |\{1 \leq i \leq n: \min(x, y) \leq a[i] \leq \max(x, y)\}|.$$

Wartość k jest ujemna tylko wtedy, gdy x jest większe od y .

- Udowodnij, że każdy algorytm sortujący a wywoła funkcję *ile* w pesymistycznym przypadku co najmniej $n-1$ razy.
- Zaproponuj algorytm sortowania a w miejscu za pomocą $O(n)$ wywołań funkcji *ile* i $O(n)$ zamian.

Zadanie 2.4 (opcjonalnie)

W tablicy $a[1..n]$ dany jest ciąg jednocześnie 7- i 11-uporządkowany. Udowodnij, że algorytm Insertion Sort sortuje a w czasie liniowym.

Przypomnienie: powiemy, że ciąg a jest k -uporządkowany, $k > 0$, gdy dla każdego $i = 1, 2, \dots, n - k$, $a[i] \leq a[i+k]$.

Zadanie 2.5 (Przesunięcie cykliczne w miejscu)

Dana jest n -elementowa tablica $a[1..n]$ oraz liczba całkowita $k \in [1..n]$.

Zaproponuj liniowy algorytm przesunięcia cyklicznego elementów tablicy a o k pozycji w lewo.

Przykład: ciąg $[1, 2, 3, 4, 5]$ przesunięty cyklicznie o 2 w lewo ma postać $[3, 4, 5, 1, 2]$.

Zadanie 2.6

Dana jest n -elementowa tablica $a[1..n]$ zawierająca tylko 0 i 1.

- Zaprojektuj wydajny algorytm sortowania a stabilnie i w miejscu.
- Załóżmy, że $n = 2k$ i w a znajduje się dokładnie k zer i k jedynek. Chcemy tablicę a posortować tak, żeby zera i jedynki były ułożone na przemian, począwszy od zera, tj. 010101...
Zaproponuj wydajny algorytm, który wykona to w miejscu i stabilnie.

Zadanie 2.7 (opcjonalnie)

W tym zadaniu rozważamy rekurencyjny algorytm sortowania przez scalanie, w którym scalanie dwóch posortowanych ciągów odbywa się w sposób klasyczny: na swoją docelową pozycję trafia mniejszy z początkowych elementów scalanych ciągów.

Przykład

Podczas scalania ciągów $[2, 4, 5, 8]$ oraz $[1, 3, 6, 7]$ porównywane są kolejno 2 z 1 , 2 z 3 , 4 z 3 , 4 z 6 , 5 z 6 , 8 z 6 oraz 8 z 7 .

Zaprojektuj liniowy algorytm, który sprawdzi, czy w wyniku wykonania algorytmu sortowania przez scalanie na danej permutacji $p[1..n]$ liczb naturalnych $1, \dots, n$, porównane zostaną ze sobą zadane z góry, dwie różne liczby a i b ze zbioru $\{1, \dots, n\}$.

Zadanie 2.8 (Proste scalanie w miejscu bardzo krótkiego ciągu z długim)

Dane są dodatnie liczby całkowite k, n , $k \leq n$, oraz tablica liczb całkowitych $a[1..n]$ taka, że podtablice $a[1..k]$ i $a[k+1..n]$ są uporządkowane niemalejąco. Przy założeniu, że $k = O(\sqrt{n})$ zaproponuj algorytm sortowania tablicy (scalania dwóch ciągów uporządkowanych) w miejscu i w czasie $O(n)$.

Wskazówka: Zastosuj sortowanie przez wstawianie i skorzystaj z rozwiązania zadania 2.5.

Zadanie 2.9 (Sortowanie blokowe)

Niech $a[1..n]$ będzie tablicą liczb całkowitych. Przyjmijmy, że $n = r^2$ dla pewnego naturalnego r .

Zawartość tablic a traktujemy jako zapis r rekordów (bloków). Każdy rekord-blok zajmuje spójny fragment tablicy od pozycji $(i-1)*r+1$ do pozycji $i*r$, dla pewnego $i \in [1..r]$. Kluczem w rekordzie jest ostatni element bloku. Zaproponuj sortowanie rekordów względem ich kluczy. Twój algorytm

powinien działać w miejscu i w czasie liniowym. Kolejność elementów w rekordzie nie może ulec zmianie.

Wskazówka: Zastosuj sortowanie przez wybieranie (Selection Sort).

Zadanie 2.10 (Scalanie w miejscu)

Dane są dodatnie liczby całkowite $k \leq n$ oraz tablica liczb całkowitych $a[1..n]$ taka, że podtablice $a[1..k]$ i $a[k+1..n]$ są uporządkowane niemalejąco. Zaproponuj algorytm sortowania tablicy (scalania dwóch ciągów uporządkowanych) a w miejscu i w czasie $O(n)$.

Wskazówka: Rozważmy przypadek, gdy oba scalane podciągi mają długości co najmniej $\sqrt{n}$. Idea algorytmu: podziel sortowane podciągi na bloki o długościach $\sqrt{n}$; posortuj bloki względem ich ostatnich (największych) elementów; potraktuj pierwszy blok (jego elementy) jako bufor; scalaj w pętli dwa kolejne bloki zapisując wynik w buforze i przesuwając bufor w prawo; posortuj bufor i scal go z posortowaną resztą.